

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ ишъэрьльхэр
пІэльэ гъэнэфагъэкІэ зыгъецкІэрэ КъумпЫл
Мурат къералыгъо ыкІи муниципальнэ фэIo-фа-
шІхэр зыгъецкІэрэ Гупчэу Мыекъуапэ дэтым
иофисхэм ашыц тыгъуасэ щыIагъ. Къутамэм
иIoфишІэн зэрэзхищэрэм, цыфхэм яфэIo-фашихэр
зэрещагъецакІхэрэм КъумпЫл Мурат зыщигъэ-
гъозагъ, IoфишIакIохэм гущыIэгъу афэхъугъ.

Джырэ уаҳътэм ехъуллэу МФЦ-м иофис шъхъя!ә, ашт епхыгъэ къутәми 10 Адыгейимит, республикәм имуниципаль-нә образованиеиҳәм зәкілеми структурнә подразделениехэр ащағъәпсыгъәх. Документхэр алызыхырә-къязытыжъхәу «зы шъхълангъупчъәкә» заджәхәрәм афәдәхәм чыпли 124-мә һоф аш!ә. Гупчәм ипащәу Елена Юрченкәм къизәриуағъәм-к!ә, зәкімк!ә фәло-фәш!ә 230-рә ағъәцак!ә. Ахәм ашыщәу 68-р — федеральнә, 38-р — шъолъыр ыкли 128-р — муниципальнә фәло-фаш!әх. Ағъәцак!әхәрәм япчагъи хәхъо зәптыт. Гүщәиәм пае, ильесәу тыз-хәтый имәзае и 1-м къышы-ублағъәу водительскә удосто-

Гупчэм илофшэн зэрэзэхищэрэм зыщигъэгъозагъ

ильэсүм цыфхэм фэlo-фэшlэ
423047-рэ афагъэцкялагь.

Къэралъгъо ыкъи муниципалънэ фэлъо-фашлъхэр лъэнъ-къуабэкъэ зыгъэцкълэр. Гупчэм ипашэ къызэриуаъзмкэ, цыифеу къяуллъхэрэр чэзыум бэрэ хэмьтынхэр, зэрифешъашэу ахэм йэпылэгту афэхъунхэр ялшъерыль шъхъал. Ау мы лъэнъкъомкэ джыри гумэкъильхэр щылэх, ахэр дэгъэзыжыгъэнхэм пae Ioшшлэпэ чыплэхэм ахэгъехъогъэн фаеу ылъытагь. Зипэцэ коллектив зэгурлыжкым ыпашхъэ итшъэрьлхэр шуаъгъэ къытэу

ыгъэцэкэнхэм, цыфхэр ыгъэ-
рэзэнхэм яшьыпкъэу зэрэпы-
льшищхэр пытахъэ хэлтэу кыы-
лыагъ.

— МФЦ-м исетьхэм хэхьоныгээ ашынным илофыгьо зэшлөхыгъэним ильэс пчагьеэрэ тыпылыгь, джы ахэм амалзуу къатырэр проценти 100-удгъэфедэн фае. Офисхэм къяолырэ цыифхэмкээ мыр лэрыфэгьоу зэрэштыр, ахэм яфэло-фашлэхэр нахь псынкээу, бырсыр къыпымыкцэү афызэшлөшүхын зэрэшүүльэкыштыр агурыжкугъэлон фае, — къылугъ Къумпил Мурат.

Чэзыум цыифхэр бэрэ хэмжитиныхэм илофыгыу Къумпыл Мурат къыштыуцугъ. МФЦ-м иофис зырызхэм аш фэдэ гумэктыгъохэр ял, анахьэу пчэлнэжым.

Мы лъеныкъомкіэ ашлэрэм къытегүшыларгъ АР-м IoфшI-енымкіэ ыккI социальна хэхъоньгъэмкіэ иминистрэу Осмэн Альберт. Гушылэм пае, поселкэу Яблоновскэм дэт офисым цыифхэр гуртыымкіэ тақыкъ 35-рэ чээзүүн хэтих, шапхъеу щылэр тақыкъ 15. Цыифхэм яфэло-фашизхэр зэрифшьушаашу агъэцкIэнхэм пае къутамэр нэмыкI унс агъекошыщ, аш Ioф щызышIэхэрэм япчыгын харьжүүшт.

Къумпъыл Мурат пшъэрыйтэй эзшохыг зэрэхьүүтгэл профильнэ министрэм ынаа тэтийт. Системэу «Ваш контроль» зыфиорэм къызэритырэмкіэ, шъолтырым ит МФЦ-хэм яолгагчийн ашыщэу процент 96-р гупчэхэм тохицлаганы 95.31-р тогтолцоогийн талбайтадаас хамгийн чухал болсон төсөлдөр түүхэнд оржээ.

ТХЪАРКЪОХЪО

Адам.

ЖКХ-м ылъэныкъокIэ Адыгеир федеральнэ ӏэпыIэгъум щэгугъы

Адыгэ Республика́м и Льшъхъэ ишъэрыльхэр
пІэльэ гъэнэфагъэкІэ зыгъэцакІэрэм тыгъуасэ
республикэм иминистрэхэм зэIукІэу адыриIагъэм
федеральнэ ведомствэ заулэмэ яIэшъхъэтетхэм
Москва IофшIэгъу зэIукІэгъо щадыриIагъэм
икІэуххэр шызэфихысыжыгъэх.

Къумпыл Мурат анахъэу ынаалэ зытыригъэтагъэр республикэм икоммунальнэ инфраструктурэ къыхиубытэрэ псэуда-дъячкаар дэлжээнхэгэнхэм ерхь-гъэ юофыгъохэр ары. Урысыем псэользшынымкэ ыкли унэ-коммунальнэ хъязмэтимкэ ими-нистрэу Михаил Меньэрэ джащ-фалээр ЖКХ-м фахъура захъо-

Кыныгъэхэмкэ зишүағъэ къэ-
зыгъэклорэ Фондым игенераль-
нэ директорэу Константин Ци-
цинымрэ адырилгъэ зэлуклэгъу-
хэм а юфыгъохэр къашаэтгъях.

Москва щыкъогъэ зэйуклэгъум икъеуххэм нафэ кызыерашыгъэмкэ, укъебзальтэхэр, унагъохэм афэхьурэ пыдзээфэ пытэхэм яитэксуулэхэр зэтэгъэпсыхъэгъэнхэмкэ Адыгейим ахъщэ кыифыхъялэкын алъэкышт. Джыдэдэм къалэу Мыекъуалара Мыекъюда районым

псэүүлэхэмрэ псырыкынгэр эрэлжлагъяацтым ипроек-ышко мылькоу кыбыыхагъэ-ныштым илофыгъо хэпплээх. дыгэ Республиком псэолъэ-нымыкэ и Министерстве кы-эрэштагыгъэмкэ, гухэл гъэ-эфагъэ зийн федеральнэ про-граммэ «Урысаем и Кыблэ 2008 — 2013-рэ ильэсхэм» ыфиорэм төгээпсихагъэу а-роектым игээцэлэн клогъагъэ. Программэр ыкэм фэклуагь, у псырыкынгэр ишчн джы-

ри аухыгъэп. Аш къыхэкIэу республикэм ипащэхэм федеральнэ министерствэхэм зэдэгүүшүэгъухэр адашых а посэуальэр ухыжьыгъэнэм пае мыльку къыхагъэкынэм епхыгъэу. Къумпыл Мурат Москва зыщыгъэ уахътэм, Урысые Федерациим и Правительствэ и Тхаматэ игуадзэу Дмитрий Ко-зак зылоккэм, джащ фэдэу а юфыгъом тегущыгъэгъацхээ. ЗэлиукIэгъум ыуж Урысыем и Вице-премьер федеральнэ министерствэ гъэнэфагъэхэм аш-кIэ пшьэрлыхэр афишыгъэх.

Мы зэүүкээм Күмпүйл Мурат отраслэхэмийн министрэхэм пшъэриль щафишыг алофыгъохэмийн федеральны ведомствэхэм зэдэлэжьеэнтийгээ улсырын нахь албаны эзэнтүнч

○ УПСАУНЭУ УФАЕМЭ ○

ПКЬЫШЬОЛЫМ ЗЭРАР ЕЗЫХЫЩХЭР ХЕЩЫХ

Джащ фэдэ шуагъэ хэльэу elo народнэ медицинэм мэркю лъэпкъеу клювэм. Ары непэ тыкызытегуущыи тшоигъор.

Шхонтэ зэпйтэу чыгум зызыншомбгурэ мы маркю жьоныгъокэ-мэкьюгы мазэхэм къэгъагъэ мэхъу, юныгъомыкэхэм адэжь маткюхэм ягъо мэхъу.

Клювэр витамин ыкы ми-неральнэ вещества зэфэшхяфхэмкэ бай. Джащ фэд, органическэ кислотэхэри (лимоннэр, хиннэр, нэмыхъэри) мимаклэу хэльих.

Мыш иматкюхэр зэрэхрафхэм ишуагъэкэ, дэгъо ушхэнымкэ, нэгүүпсыр къэклонымкэ, щыныгъэ чыпэхэр нэгүүм илэхэмэ, нахь псынкюе хуяжынхэмкэ ишуагъэ къаклоу къыхегъэщи народнэ медицинэм. Анахь шхьаалу алтытэрэр целлюпозэрэ пектинеу мыш хэлхэмрэ яшуагъэкэ пкьышольным зэрар езыгъэкин зыльекыт веществовохэр зэ-рехищхэрэй ары.

Клювэм хэшыкыгъэ шхонхэм пкьышольным куячэ кынратэу ельтие народнэ медицинэм, арын фае мыш иматкюре итхапэхэмрэ щайцуын ычыпэкэ бэрэ зыклагъэфедэр. Тхапэхэр зыхажжукыгъэ псыр ревматизмэм, ілпълэпкэ узхэм, пэтхуу-лутхуум ялээзэнимкэ дэгъоу бешлагъэ загъеунэфыгъэр.

Зэпахырэ, гинекологие узхэм, кышшо уз зэфэшхяфхэм ялээгъээнимкэ мы мэркю лъэпкъым ипс шуагъэ кытэу elo народнэ медицинэм.

Шунаэ тешүудэ! Щынагъо! Нэгүүм ыкы кітэйий зэтекым (двенадцатиперстная кишкэ)

егъэ уз е нэгуетэн (гастрит) зиэхэм клювэр агъефед хуяштэп. Щехэпс мыжьюуз («мочекаменная болезнь» зыфалорэр) зиэхэм врачэр алтымыпплэу мыр агъефедэнэр щынагъо щыт.

ИЭЭКІЭ АМАЛЭУ ИЛЭХЭР

ВИТАМИН ИМЫКҮҮНЫР

Картофыр жыгъеу уулкіэтэнышь, псыр кыкілфыщ. Ар алч банкэм ибгъэхъонышь, сыхьатрэ щыгъетыщ крахмалыр етгысэхынфэш. Арущтэу ар щэтыфэ клювэм псы кыкілфынышь, ишьумлэу къенагъэхэр зыхажжукыгъэ псым хэбгъэхъошт. Нэужум мыш хэпкішт картофылсэу зэтебгъэчыгъэр.

Мирэущтэу зэхажжукыгъэ псыхэм уяшьонкэ гохынфэш шьоуэрэ ванилин тэлкүрэ хэлхэгъэхэнхэ фае. Аш мафэм щэгъогого ушьошт стэчаным ызыплэнэ зырызэ. Зылээн курсыр тхъамэфищым нахь мэктэнэ щытэп.

ЧЫИХХЫР (АНГИНЭР)

Стэчаным из клювэлсым шьоу джэмшишхьынхэш хэлхьанышь, дэгъо зэхажжукыгъэхашт. Ар нэужум чым ибгъэчыхъашт. Арущтэу псыр ибгъэчыхъэ къэс аш щыт джэмшишхьынхэш ишпүшт, пэшпорыгъэшьеу жэклоцым тэлкүрэ дэбгъэтызэ.

АРТРИТИР

Клювэм итхапэхэмрэ аш кыгыкілгъэкэ эзичхэмрэ (маткюхэр арэп!) спирт аклэпкішт (1:1). Чыпэлэ фабэм барьуушишь, чэш-зымафэм щыгъэтышт, нэужум узыжьыщт. Псы

фэбэ стэчаным а бгъэхъазырьгъэм щыт джэмшишхьынхэш хапкіштэ, мафэм тюгъогого ушьошт.

ГИНЕКОЛОГИЕ ПЛЫҮР-СТЫР УЗХЭР

Клювэм ипсэу стэчаным ызынкыом е ызынанэм фэдэзим шьоуущыгъу, шьоу хаплъээзэ (угу зэрэрихъэу) мафэм 3 — 4 ушьошэ пшымэ ишьуагъэ къэклоштэу elo народнэ медицинэм.

ЛЫҮДЭКІУАЕР

Клювэ маткюу дэгъо щытэгъэ стэчанитлум псы стэчан хэпкішнэшь, зэхажжукыгъэхашт, аш хэбгъэхъошт шьоуущыгъу стэчаным. Нэужум щыбзэ нэдым ар кибгъэкыншь, щаим ычыпэлэ щытэшт.

ДИФТЕРИЕР

Чым, чыишихъэм клювэлс кыгыкілфыгъякіэр ашыпфэзэ пшымэ, узыр нахь псынкюе зэклоштэу elo народнэ медицинэм.

ГУЛЫПЦЭЛЬҮҮКИУ (ИНФАРКТ МИОКАРДА) ХҮҮГҮЭХЭМ

Клювэ килограммрэ бжыныф грамм 200-рэ лыуплатэм дэбгъэкінхэшь, шьоу грамми 100 ахэм ахбгъэхъошт. Дэгъо а зэпстэрэ зэхажжукыгъэхэнхэшь, мэфицирэ щыгъэтышт. Десертнэ джэмшишхэм из мафэм тюгъогого пшышт (шхэгъумыкэ).

ГРИППЫР, ПЭТХҮҮ-ИУХХҮҮР

Мы мэркю лъэпкъым ипс

стэчаныкъо фэдэзим шьоу джэмшишхьынхэш хэльэу ушьошэ пшышт мафэ къэс.

АДЭБЗ УЗ ЗИЭХЭМ

Мыш фэдэ уз зиэхэм клювэм иматкю ашхызэ ашымэ, ишьуагъэ къэклоштэу ельтие народнэ медицинэм.

ПОДАГРЭР

Бжыныф грамм 200, «репчатый» зыфалорэ бжыныф фэдэ грамм 300 жыгъеу уулкіэтэнхэшь, клювэ щытэгъэ грамм 500-м ахэлхъяштых. Дэгъо ахэр зэкэ зэхажжукыгъэхэнхэшь, ышхъэ тенлиягъеу чэш-зымафэм чыпэлэ мэзахэм щыгъэтышт. Нэужум аш шьоу килограмм хэбгъэхъонышь, джыри зэ дэгъо зэхажжукыгъэхашт. Ушхэным ыпеки та-кынкэ 15 — 20 илэ щайджемышхэм из щэгъогого мафэм пшхызэ пшышт.

Косметикэм зэрэшагъэ-федэрэр

ШЬОРЫОГУХЭР ЗЫТЕХЭМ

Клювэ щытэгъэр нэгүүшьоу теплхъанышь, та-кынкэ 10 — 15-м төбгээлштэу, нэужум псы чыпэлэ тенлиягъеу.

Тхамафэм арэущтэу 1 — 2 пшын фае.

Мы мэркю лъэпкъым ипс щайджемышхэм изым джащ фэдэз картоф хяджыгъэ хэллъяанышь, зэхажжукыгъэхэнхэшь. Ар нэгүүшьом щыпфэнышь, та-кынкэ 15-м зытэлъярэе ылжээ псы фабэкэ зытхъакыгъыщт.

НЭГУШЬОМ ДАГЬЭ КЫХЭКЫМЭ

Клювэм иматкю щытэгъэр, киэнкэ кургы ыкы щатэ зэфэдизхэу зэхажжукыгъэхэнхэшь, нэгүүшьом щыпфэшт, та-кынкэ 15 — 20-рэ төбгээлштэу. Тхамафэм 2 — 3 арэущтэу пшышт.

ИЭБЖЬАНЭХЭМКИИ ДЭГЬУ

Ахэр нахь пытэ хъунхэм пас клювэлс ашыпфэзэ пшымэ хуушиштэу къыхегъэщи народнэ медицинэм.

Нарэхэр

— Сыкілэлцыкыгъээ врачам кысилогъагь: «Пэбжъянэхэм уямцэгъу зэпйт — дэлэ ухуушт», — кьеуатэ врачам дэжь къэклоштэ сымаджэм.

— Адэ, сыд пас аш уемыдэу?

— Врач пчьягъэмэ адэжь сыщылагь, ау силяжээ о кысэптуулагьэр зыштэрэз къахэкыгъэп.

— Адэ сыд тшэн? Тэжэн ар зышыдгъэунэфын тлъэкыщт уахьтэм.

Нэкүубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЖАКИЭМЫКЬО Аминэт.

Уахътэм ыпэ ишъыхэр

Урысые наукэм и Мафэ мэзаем и 8-м хагъэунэфыкы. Наукэм дунаим теххухъэрэ пстэури кызызэльяубыты, тишилакъэ зэхъокыныгъэхэр нахышум ыльэныкъокъэ фашых, арышь, а мэфэкъыр зэклеми зэдтий.

Апэрэу наукэмкэ Академиер 1724-рэ ильэсүм кызызэузыхъягъэр Апэрэ Петр ары. Аш «Академия наук и художеств» зэрдэжгэагъэр. Зихээгъян иинэ шуу зыльэгъущыгъэр Петр Академием лэкъолпэшхэм яклалэхэм ямызакъоу, цыиф кызызрыклихэм яхэри щеджэнхэу фитынгъэ аритыгъа. Дэгьюу еджхэрэр, шэнэгъя куухэр зээгъэгъотихэрэр шуухафтынхэмкэ ыгъэгушоштыгъэр.

Апэрэ ильэсхэм кыашегъэжъагъеу Академием тыкъэзыуцхъэрэ дунаим ихабзэхэр, игъэпсыкъэ, цыифыр ыкъи аш иакыл зыфэдэхэр, хэутын юфхэр, нэмыкхэри щарағаштэштыгъэр.

Совет хабзэр кызызыдахым үүж, 1925-рэ ильэсүм, аш «СССР-м наукхэмкэ и Академиекъэ» еджагъэх. 1991-рэ ильэсүм кыашегъэжъагъеу «Урысыем наукхэмкэ и Академиес» рало.

Зэман зэблэкъыгъо кынхэр

кызызтинынэкъыгъэр. Ильэсүбэрэ хэдгэунэфыкъыщтыгъэ мэфэхэм, зеклокъэ-шыкъхэм ашынхэр тэлкээзжыгъыгъэр, ахэм афдэу наукэм и Мафи хэтэмыгъэунэфыкъыжъеу хуугъагъэр.

1999-рэ ильэсүм кыщегъэжъагъэр Урысые Федерацием и Президент иунашьокъэ ильэс къэс, мэзаем и 8-м наукэм и Мафэ хэдгэунэфыкъэу едгэжжэжъыгъыгъ.

Академием шэнэгъэлэжь цэрийхэом юф щашагъ ыкъи щашэ, ахэм ацэхэр наукэмкэ дунэе тарихым дышэхэгъэхэм яхэри хатхагъэр. 1904-рэ ильэсүм Иван Павловым, 1908-рэ ильэсүм Илья Мечниковым, 2010-рэ ильэсүм Константин Новоселовым, нэмыкхэми Нобель ишүхъафтын кыратыгъ. Урысыем наукэмкэ и Академиес ыцэ инэу зытэгъэхэм ашынхэр М. Ломоносовыр, К. Циолковскэр, И. Курчатовыр, П. Капица, Л. Ландау, нэмькхэри.

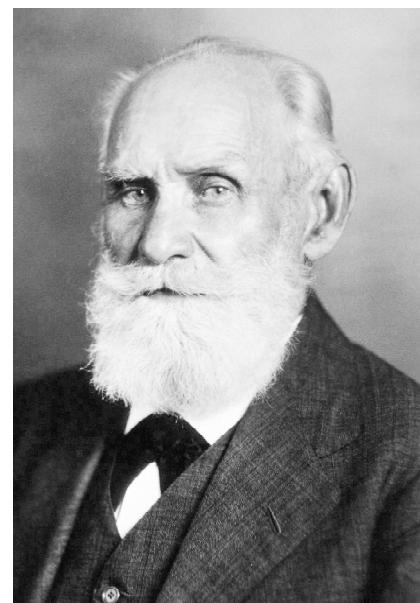
Я 21-рэ лэшлэгчум илэрэ ильэсхэм РАН-м шэнэгъэ ыкъи ушэтийн юфхэм апль институтхэр, лабораториихэр, музеихэр бэу кыхахгэхъагъэр. Академиес зынэсирэ ыкъи зи-

хигъэхъорэ льэнэхъохэм заушомбгуу, астрофизикэр, математикэр, химиер, биологиер, философиер, тарихыр, жэрийн-народнэ творчествэр, нэмькхэри кызызэльяубытых.

Аужырэ ильэсхэм тикъэрэлэхъокъэ наукэр зынэсигъэхэм ашынхэр щилыгч пытэдээ, чугун уфэ-упцэ кынзэраугулсыгъэхэр, лазерыр агъэфедээ приборыкъэхэр кыашыхээ зэрэхугъэр. Тыкъэзыуцхъэрэ дунаим зэрар езымыхынт производствэхэр агъэпсих. Караги 6 фэдиз хуурэ алмаазхэр зыффэхэ төлпэхэр ялхэу кыашыгъу.

Непэ Урысые Федерацием ишьольыр зэфэшхъафхэм Академиес икутамэхэм юф ашашэ, ахэм наукэм и Гучэхэдээ яджхэх. Ильэс къэс Урысыем наукэмкэ и Академиес илофышэхэм къэралыгъом и Правительствэ къафэгушо, зиофшагъэхэр ильэсүм кынхэрэу нахь кыахэштыгъэхэм шу-

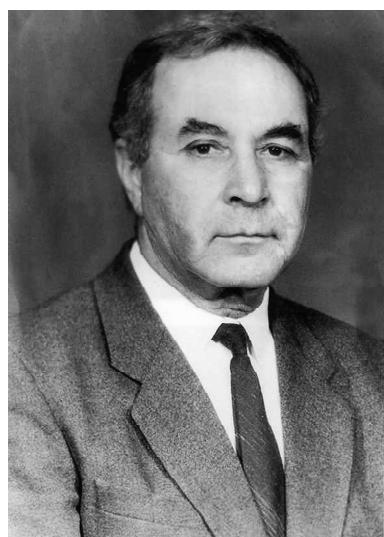

томобилыр, Интернетыр — ахэм яакыл зынэсигъэ пкъыгъо иэрифэгъу.

Уахътэм ыпэ итэу кирэ цыиф үүхэд я Мафэкъэ тигуапэу тафэгушо.

(Тикорр.).

Иуаныкъо Нурбай идунэететыкъ

нэклубгүуби охьтаби ыубгытшт. Сэ кыыхээгъэщи сшоигъор бэмышэу тхыльэу кыдигъэхъягъэм, «Избранные труды» зыфиорэм, инэклубьомэ кочэшхо зэрялэр ары. Ау мыш фэдиз лэжыгъе зилэ шэнэгъэлэжышихом ышлагъагъэр кыэпхыныр пынкэдээ дэдэу щытэп.

Нурбай бзэшгэнигъэлэжь, кавказовед, тарихлэжь, фольклорист, топонимист — «Цыифышо» зыфалохэрэм ашынхэр. Нурбай 1961-рэ ильэсүм щеэжъагъеу сэшэ, иунагуи иклатхэри синэуасэх. Зэкэ зылыкагъэмэ ишүаагъе аригъэхы шоигъоу, цыиф үшэу, шэнэгъе куу илэу, шуу кызыздэххурэм фэгушоу, янэ кыльфыгъэм фэдэу хэти пэгъокыныр фызэшлэхэ.

Кээбертэе-Бэлхъяар университэтом бэдээ шагъагъеу щирегъаджэх, лъэшэу агуруюу, шуу альэгъоу зэрэштэйм сышыгъу. Цыифыгъэшхуу хэлтэйм илофшагъу-кэлээгъаджэхэм бэрэ итугъу ашынштыгъ. Тэ, Адыгэ хэкум икыгъэхэм, Налщык тишеджэ зэхъум, 1961 — 1966-рэ ильэсхэм кыашегъэжъагъеу, Нурбай сшэштэгъе. Зэкэ хэкум икыгъэхэм афэгъмэкъыгъигъ, тэрээзэу уемыдже мэ кынхэрэу ил, джыри бзэ заулэ-

лээгээхэдээн кынхэрэу, шумуушхъаакъу» ышоштыгъ туугоити, хасэ кытфышыгъыгъ. Джаш фэдизэу кытфэгүүштэгъ. Зэкэ ежь тырикалэм фэдэу ылтынштыгъ. «Мэлакэ шьолпэлэхэм кыашуло?» ышоштыгъ.

Нурбай фэдэу зафэу дунаим тетыр зырыз пломи ухэукоштэп. Зэошхом хэлэжъагъ, орденхэри медальхэри илэх. Ильэс 25-рэ фэдиз ынбыжьеу Москва клии еджэлпэшхом чэххэгъа, ар кызеехүм, юфшэнэр ригъэжъагъа. Мыеекуапэ тэлкүрэ щилэжъагъа. Адыгабзэм диалектэу зэкэ илэр, полякыбзэр, урысыбзэр, адигабзэр нахь куу ыкъи лъапсэ илэу зэрээбгэшштэйр агуригъалозэ, ильэс 60 фэдизэе студенхэри ригъэдэгъагъа.

Ильэс заулэхэдээн эзэлбэжжэ, «Энциклопедия населенных пунктов» зыфиорэм Кынчыкхъохблэ ихыншэхэзэхэнэу 2008-рэ ильэсүм зытуузгээгъэгъагъ. Иккүаджэ итарихъ хэз имылэу кысифилтэгъагъ. Аш фэдэ шэжжэ уилэныр насыгыгъеу сэлгэйтэ. Нурбай юф зыдишэрэ бзэ зэфэшхъафхэм алъапсэ, ятарихъ зэкэ дэгьюу ешээ. Илофшагъэхэм уяджэ зыхыука, шэнэгъэшхо ахэгъуатэ, гэшэгъонэу гээпсигъэх.

Иуаныкъо Нурбай ынбыжье ильэс 90-м ехъуугъ, ау шэжжэ гэшэгъон эзэштэйр ахэгъуатэ, гэшэгъонэу гээпсигъэх. Иуаныкъо Нурбай ынбыжье ильэс 90-м ехъуугъ, ау шэжжэ гэшэгъон эзэштэйр ахэгъуатэ, гэшэгъонэу гээпсигъэх.

мэ юф адешэ. Мы юфшагъэ хэшэпыкыгъэмкэ литературабэ — 300-м нахьыбэ — ыгъэфедэгъа, аш фэдиз шэнэгъэлэхэхэм ашлагъэр зэхийфызэ, тхыллыр анализ ышыгъ, кыдигъэдэгъ.

Сэ анах гээшэгъонэу слытэрэдээр адыгэ гуущырэ адыгабзэм хэтыр зэкэ кызызхэкыгъэр, ахэр зыфэдэхэр, гуущырэ пэпчэ хыншээу пылтыр зэгъэзэфагъэу итугъиль зэрэдэтыр ары. Тхылтыр — мэхъанэшхо зиэ юфшагъэ дэгьюу. Бзэм, фольклорын, тарихын афэгъэзэгъ шэнэгъэлэхэхэм мыш ишүаагъе лъэшэу кыэклонэу кынхэрэу ил, джыри бзэ заулэ-

а гээфедэн алъэкышт Нурбай илофшагъэ.

Ишхэгъусэу Сүсанэ тарихын пылтыгъ, ильэс 40-рэ юф зэдашагъэ, кэлэ дэгүүхэри зэдаплуу гэхъэ. Гүхэхим, Сүсанэ, ильэс заулэхэдээн эзэлбэжжэ, идний ыхъожьыгъ.

Иклатхэри Адам Москвадээ сымэджэш иным ашын нейрохирургэ щэлажьэ, медицинэ шэнэгъэхэмкэ доктор, профессор. Нурбайи, Адами Кынчыкхъохблэ ёджалыр ильэс зэфэшхъафхэм къауухыгъ. Нурбай фэдэу ильфыгъэхэр гээсэгэх, ячылэ шу альэдэгъу.

Адам ежь кылэжьыгъе мылькумкэ Кынчыкхъохблэ мэштэдээ дахэ даригъэшхъаагъ, яти ыкъуу зэфэдэу ячылэ шу альэдэгъу.

Нурбай ишшагъе Фатими медицинэтийнэу кынхыгъи Налщык юф щешэ. Ари насыпшху.

Нурбай джыри псаунгыгъе илэх, ильэсүбэ дахэу кынхыгъэшэнэу тифэлъало. Джыри цыифхэм ишүаагъе аригъэхын ильэхэнэу, тхылль дэгъубэ кынхыгъэхэнэу фэтэло.

ЕМТЫЛЫР Разыт.
Гуманитар ушэтийнхэмкэ Адыгэ республике институтын илофышэ шхъал.

ШХХАФИТ БЭНАКІЭР

Мыекъуапэ Къышызыэуахыщт

Урысыемрэ Адыгеймрэ язаслуженнэ тренерэу, Адыгэ Республикаем спорт еджапізу N 2-м иш-къыштэ Хьот Юныс гушынэгъу тызыфхъум, шххайфит бэнакіэм ныбжыкіхэр фагъесэнхэр Мыекъуапэ зэрэшырагъяжэрэм тышигъозагъ.

— Дунаим гьогогъу 11 самбэмкэ ичемпионен Хьесанэкью Мурат фэгъехыхъа аперэ зэнэ-къокхэр тыгъегъазэм и 10-м Мыекъуапэ щыкъуагъех, — къе-иуатэ Хьот Юныс. — Зэлукэ-тъухэм Урысыем ишъолырхэм, ләккыл хэгъегухэм къарыкыгъэ бэнаклохэр ахэлжаягъех. А лъэхъянен Адыгэ Республикаем и Пышхъеу щытыгъе Тхакууши-нэ Аслъан зэлукэм къышы-гъагъ шххайфит бэнакіэмкэ еджапіэ Мыекъуапэ къышыз-

иуахынену гухэльхэр зэрашыгъэр. — Зэхшэн Иофыгъохэр зэ-рэлтыкъуатхэрэм сыда къяпіулэш пшынгъор?

— Шххайфит бэнакіэмкэ къош Къэбэртэе-Бэлькъарым испортсменхэр Олимпиадэ джэгунхэм ахэлажаях, медальхэр къащидахых. Опытэу ялэр дгъэфедэным фэшл тренериту Мыекъуапэ къагъекощт. Тембот Анатолийрэ Тезэдэ Хьесанэр клахэр агъесэштых.

— Еджапіэ-зыгъесапіэр къышызыэуахыщт чы-пээр шьоштэба?

— Мыекъуапэ иурамэу Карл Маркс ыцэ зыхырэм тет унэу N 35-м ныбжыкіхэм зыша-гъесэшт. Дзюдомкэ мыйш клахэр щыбанэштэгъях. Шххайфит бэнакіэм зыфэзигъесэштхэр республикэ спорт еджапізу N 2-м епхыгъесэштых.

— Шххайфит бэнакіэм инеушрэ мафэ зыфэдэ-

штыр къытэпноним уфэхъазыра?

— Къэралыгъо екъоллакэ ю-фым фашыгъ, мурад хэхыгъэхэр раххуяхъаэх. Егъэжэпшум лъэпсэшту юшыщтэу сэгүгъэ.

— Зэкъош республикэхэр спортым Ішынэгъу зэрэшызыэфхъуахыщтэу лъэшэу тигуап.

— Ятлонэрэ классым исхэм къащиулагъаэу еджапіэм клахэм зышагъесэн альэкъищт. Зэкъошхэм язэфыщтыкхэр спортым ѿыпштэштых.

— Апэрэ клахэр тыдэшатхыщта?

— Телефонхэр къесэлох: 52-85-45; 8-928-465-65-23.

Псаунгъэр зыгъэпти, спортым гъэхъагъэ щызышы зышоигъохэр зыгъесапіэм къетэгъэблагъэх.

— Шынигухэллынхэр къижьеудэхъунхэр, спортым цэрынхэр жыгъэсэнхэр шыуфтэто.

— Тхашууегъэпсэу. Сурэтим итэр: Хьот Юныс.

Зэхэзыщагъэр ыкын къыдэзыгъэйирэ: Адыгэ Республикаем лъэпкъ Иофхэмкэ, Ишынэгъу зэрэшызыэфхъуахыщтэу сэгүгъэ. Къэралхэм ашыпсурэ тильэпкъэгъухэм адиряи эзэлхэмкэ ѿыкын къебар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакциер зидэшыэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197. Телефонхэр: приимнэр: 52-16-79, редактор шххайфит бэнакіэм иш-къохэр: 52-49-44, пшынгъохэр: 52-16-77. E-mail: adyvoice@mail.ru

Зышаушыхытыгъэр: Урысыем самбэмкэ икізүүх зэлукэгъухэр къалэу Пермь щыкъуагъэхэм 1999 — 2000-рэ ильэсхэм къэхъугъэр клахэр, пшыашьхэр ахэлжаягъех. Адыгэ Республикаем иш-къохэм медалиш зэлукэгъухэм къашибахыгъ.

Зышаушыхытыгъэр: ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкіэмкіи
пчыагъэр
4152
Индексхэр
52161
52162
Зак. 186

Хэутынмын
узшыкіэтхэнэу ѹыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
Зышыкіэтхэгъэх
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шххайфит
Дэрбэ Т. И.

Редактор
шххайфит
ишуудээр
Мэшлэкъо С. А.
Пшынгъохэр
зыхырэ
секретары
Жакіымыкъо
А. З.

САМБЭР. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЬОКЬУ

Адыгейм имедалиш

Урысыем самбэмкэ икізүүх зэлукэгъухэр къалэу Пермь щыкъуагъэхэм 1999 — 2000-рэ ильэсхэм къэхъугъэр клахэр, пшыашьхэр ахэлжаягъех. Адыгэ Республикаем иш-къохэм медалиш зэлукэгъухэм къашибахыгъ.

Мэзаем и 2 — 4-м Пермь бэнкэо 650-м нахыбэ щызенэкъоху. Адыгэ къэралыгъо университетын и МГПТК иеджаклоу Вардкез Акопян килограмм 87-м къехбу къээшищечыхэрэм ябеншигъ. Алырэгүум зэлукэгъу 8 щыриагъ, зэкэ къебэнгъэхэм атэкли, дышэ медальир къифагъэшьошагъ. Дунаим иш-къохэм язэнэкъоху хэлэ-

жъэнэу фитынгъэ къидихыгъ. В. Акопян итренерир Хьакурынэ Дамир. Адыгэ Республикаем самбэмкэ испорт еджапіэм зыщягъасэ, пащэр Делэкъо Адам.

Цыкыл Рэмзэн, кг 56-рэ, Тхакууши-нэ Ахьмэд, кг 87-рэ, яшнэрэ чынгъэхэр къыдахыгъэх.

Сурэтим итхэр: Хьакурынэ Дамир, Вардкез Акопян, Делэкъо Адам.

БАСКЕТБОЛ. АПШЬЭРЭ КУПЫР

Зышауахырэри мэгугъэ

«Динамо-МГТУ» — «Арсенал» Тула — 88:83 (25:20, 20:17, 23:14, 20:32).
Мэзаем и 3-м Адыгэ Республикаем спорт Унэшхоу «Ошыутенэм» щызедешшагъэх. Зэзышагъэхэр: А. Глазин — Краснодар, М. Шмидт — Волгоград, Д. Гаврилин — Москва хэку.
«Динамо-МГТУ»: Гапошин — 24, Коротков — 10, Хмарэ — 16, Еремин — 11, Россов — 6, Суслов — 3, Путимцев, Чураев — 4, Савельев, Милютин — 5, Майборода — 9.

Бысымхэр бэкіэ хъакіхэм алэ зэришыгъэхэр «Динамо-МГТУ-м» итренер шххайфит. Адыгэ Республикаем изаслуженнэ тренерэр Андрей Синельниковым къидилти, нахь ныбжыклохэр ешланлэм къыригъэхъа. «Арсеналын» ар ыгъэфеди, хъагъэм Iэгуаор ридзэнимкэ амалшүхэр къыгъотыгъэх. «Арсеналын» нахь пынкэу, шуумбъюу ешшэштигъ. А. Усковын, Д. Рытенкэм, Н. Бурковын, нэмыкхэм уашытхунэу зыкъягъэлжаягъ. «Динамо-МГТУ-м»

хэт ныбжыклохэр К. Майборода, Д. Сусловын, А. Милютиным, фэшхъафхэм зэлукэгъур уштэйлэшту афхъуугъ. А. Гапошиныр, И. Хмарэ, Н. Ереминныр, И. Коротковыр дэгъюу ешшэштигъ.

Ятлонэрэ зэлукэгъур

«Динамо-МГТУ» — «Арсенал» — 80:85 (16:19, 20:21, 27:19, 17:26).
Мэзаем и 4-м «Ошыутенэм» щызедешшагъэх.

«Динамо-МГТУ»: Чураев — 33, Коротков — 10, Хмарэ, Еремин — 4, Россов — 19, Суслов — 2, Путимцев — 1, Милютин — 11, Майборода.

Тикомандэ икапитанэр Артем Гапошиным жын чынгъэр къызэреокыгъэм къыхэкэу ешланлэм къихъагъэп. Баскетболым хэгъозагъэхэу Николай Ереминныр, Илья Хмарэ, Илья Коротковыр зэлукэгъум чанэу хэлажъэхэ зыхъукэ, «Динамо-МГТУ-м» хъурдсанэм Iэгуаор бэрэ ридзэштигъ. Александр Чураевыр тигуапэу къахэтэгъэшы. Гъогогъу 5 очкоиш дэзгъохэр хъагъэм ригъэфагъэх, зэхэшкло чанэу ахэлжаягъ.

Такъикин 10 къэнагъэу бысымхэр хъакіхэм алэ итыгъэх — 63:59. Нэужым пчыагъэр 65:67-у, 67:68-у уахътэ къыхэхъигъ. Кэухым хъакіхэр нахь

гъэшэгъонэу ешшэштигъ. Н. Бурковын очко 20, А. Усковын 18, Д. Рытенкэм 15 къахъыгъ.

Пресс-зэлукээр

— Непэ дэеу тешшагъэп, тиамалхэр зэрэддъэфедэштхэм тыптыгъигъ. Спорт Унэшхо дахэ шүүли, тышыуфэгушо, — къылаагъ «Арсеналын» итренерэр Артур Усковын.

— Анахъэу тызэгупшигъэрээр финальны түзэрэххэштигъ, командау тызыдешшэштигъ ары, — къе-иуатэ Андрей Синельниковын.

— «Арсеналын» иешшэлко анахь дэгъухэм ашыщхэр Мыекъуапэ къэкуагъэхъ, финальны зыфагъэхъазыры. Курскэ икомандэ ынч «Уфимцэм» къалэу Уфа тышыдешшэштигъ. А зэлукэгъум бэкіэ елтытыгъэштигъ финальны түзэрэхэлжэштигъ.

Мэзаем и 6 — 7-м «Динамо-МГТУ-р» «Русичи» Курск Мыекъуапэ щылкэштигъ, ешшэгъухэр пчыхъэм съыхъатыр 6-м «Ошыутенэм» щаублэштигъ.

Нээлүүгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛП Нурбай.

